

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:

Pe un an . . . . . 15 Cor.
Pe o jumătate de an . . . . . 7 Cor. 50 fil.
Pe 3 luni . . . . . 4 Cor.

Abonamentele să se trimită la adresa „GAZETA POPORULUI”, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
Nagyszeben, Dragonerwache 2
(Strada Gușteriții)

Inserate și anunțuri se primesc la administrația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-oraș 30 fil.
a doua- și a treia-oraș 20 fil.

Unde-i razimul nostru?

Firea oamenilor e foarte diferită. Unii, mai slabi de inger, îndată-ce dau peste greutăți și năcazuri, își pierd încrederea și se descurajează. Alții, dimpotrivă, cu cât întâmpină piedeci și strâmtorări mai mari, cu atât prind curaj mai mult, își încordează toate puterile, se oțelesc și dau înainte. Numărul celor dintâi, durere, s'a sporit sub povara suferințelor și a desamăgirilor ce am avut să îndurăm în timpul cumplutului război. Adese-ori întâlnim frați de noiștri, cari se lănguesc, și alții, în prorocul Ieremia, că noi românii suntem un neam de oameni nenorocit, că n'avem viitor, că ne prăpădim...

Acestora trebuie să le răspundem foarte hotărât, că n'au dreptate. Am suferit, nu-i vorbă, mari pierderi în acest război, pentru care am dat totul ce ni s'a cerut. Jertfe de avere am dat. Jertfe de sânge cu prisosință am dat. Dar toate jertfele aduse, prin hărnicia oamenilor cu vremea iar se pot pune la loc. Un popor trăiește însă, mai presus de toate, prin sufletul său, prin virtuțile sale. Iar în acest război, poporul românesc a făcut să strălucească încă odată virtuțile mărețe, prin cari în atâtea rânduri și-a dovedit obârșia sa aleasă și neistovita sa putere de viață. De aceasta să ne bucurăm. Vitejia, agerimea, spiritul de ordine și de jertfire a ostașilor noștri, ca și îngereasca lor bunătațe și răbdare în mijlocul chinurilor istovitoare, nu odată au fost necunoscute cu laudă dela locurile cele mai înalte și au stors admirația străinilor, cari au avut prilejul să-i cunoască mai de aproape. Prin toate acestea s'a dat dovadă în fața lumii, că în adâncimile sufletești ale neamului nostru se găsește o neînfrântă *voință de a trăi*, care ne face să privim cu încredere viitorul.

A trecut poporul românesc prin vremuri poate și mai furtunoase ca cele de astăzi — dar n'a perit și nici nu s'a înfricat. Dimpotrivă, tocmai în acele vremuri s'a plămădit sufletul românesc și s'a închiegat din toate gândurile, simțămintele, nădejile, din truda și suferințele moși-strămoșilor noștri. E o lucrare minunată a multor veacuri acest

suflet al poporului românesc, în care, ca într'o mare adâncă, s'au așezat mărgăritare prețioase și s'au strins multe puteri de viață. Loviturile ce i-se aplică pot să lase urme pe fața lui, dar nici decum nu-l pot zdrobi. Istoria ne povestește despre un tiran din vechime, ale cărui corăbii încărcate cu o oaste număroasă scufundându-se în mare, în trufia lui s'a apucat să pedepsească marea, lovindu-o cu biciul. Câți-va picuri de apă ridicăți în aer și o dungă pe luciul întins al mării, îl vor fi făcut să-și vadă împăcat dorul de răzbunare. Marea însă, cu adâncurile ei de ape strânsă sine și nepăsătoare în fața trufașei neputințe a tiranului...

Alcătuiri omenesti șubrede, lipsite de tărie și de dreptul la viață, pot să se prăbușească, ca arborii cei putrezi, în viforul vremilor grele. Un popor însă nu piere cu una cu două. Ar trebui să-și piarză conștiința de sine, să-și uite limba părinților săi, să-și părăsească cu necredință obiceiurile, să se lapede de legea sa, să-l roadă rele și păcate dinlăuntru, să-l năpădească sute de ani strâmtorări dinafară... atunci numai, înceful cu încetul adoarme, cade în amorțire și cu vremea își dă duhul.

Fiți deci liniștiți iubiți cetitori ai satelor noastre, și aveți încredere deplină în Dumnezeu și în puterea de viață a sufletului prin care trăiește și va trăi poporul românesc. Să ne facem unul fieștecare datorința de bun român și în vremile grele de acum. Să iubim pământul pe care viețuim, patria noastră, limba, legea, portul și obiceiurile noastre strămoșești. Să stărpim zavistia cea dintre noi și toate relele cari ne slăbesc; să facem loc în inimile noastre tuturor virtuților cari întăresc *sufletul neamului românesc*.

Aici e razimul nostru.

România a declarat războiu Rușilor.

Berlin. — Gazeta „Localanzeiger” scrie că Guvernul român ar fi declarat războiu Rușilor în seara zilei de 29 Ianuarie. Totodată a luat cele mai aspre măsuri împo-

triva Rușilor, cari petrec în Iași. Fostul ministru rusesc din Iași, când era pe drum către Chișineu, a fost prins de Bolșevichi.

Trupele românești au intrat în Reni.

Sofia. — După știrile pe cari le-a primit o gazetă bulgărească, trupele românești după lupte crâncene au ocupat orașul Reni. Luptele încă nu s'au isprăvit, ci se urmează pe întreg frontul.

Lupte crâncene pe străzile Galaților.

München. — Pe străzile Galaților se dau lupte înverșunate între Români și Bolșevichi (Ruși). Acești din urmă au cucerit o întăritură care se găsește în partea dinspre apus a orașului. Din pricina aceasta artileria românească e silită să-și îndrepteze tunurile asupra propriilor întărituri din Galați. În urma acestor lupte frontul românesc a ajuns în cea mai mare primejdie. Trupe franceze, engleze și americane sub comanda generalului Berthelot stau în ajutorul Românilor pentru-ca să înfrângă pe Ruși.

Oștirea română se găsește în preajma Odesei.

Berlin. — Ziarul rus „Utro Rossij” aduce un comunicat al guvernului român, care spune că, după-ce trupele Bolșevichilor au fost bătute la Iași, armata română, înțeleasă fiind cu guvernul ucrainean din Kiev și cu republica liberă, Basarabia, a pătruns în Basarabia și pe două linii a înaintat spre Chișineu și Odesa, gonind și risipind trupele mici ale Rușilor. Români sunt de 14 verste (o verstă=1 km. 80 m.) departe de Chișinău și 33 verste de Odesa. Trupele române cari luptă în jur de Odesa, au artilerie puternică. Pe cursul de jos al Dunărei, luptele între vapoare s'au terminat cu o biruință a Românilor. Un monitor român cu numele „Elisabeta” a fost scufundat nu departe de Kilia.

Generalul Averescu a luat comanda peste toate trupele române, în lupta de apărare contra maximaliștilor ruși și români.

Guvernul român a hotărât arestarea tuturor revoluționarilor ruși aflați în Iași, ca răspuns la chinuirea ministrului român la Petersburg.

Pentru apărarea bisericii unite.

Episcopii gr. cat. români au ținut în zilele trecute o sfătuire la Blaj, unde și-au pus întrebarea că ce măsuri de apărare să ia pentru ca nu cumva biserica unită românească, să fie înghițită prin legea cea nouă pe care o plănuște ministrul Apponyi, și contopită la un loc cu biserica romano-catolică ungurească. Ei au hotărât cu un gând să apere neatarnarea bisericii unite și să ceară pe seama ei autonomie (dreptul de-a se cărmui singură), așa precum o are și biserica românească neunită.

Politica țării.

Vorbirea ministrului Wekerle.

Joia trecută s'a înfățișat noul guvern în fața detei. Ministru Wekerle a vestit deputaților, că împreună cu tovarășii săi a alcătuit un nou program (plan de lucru) și un nou partid cu menirea de-a îndruma politica țării în făgaș mai sigur. A arătat apoi punct de punct cea-ce vrea să facă. Mai întâiu, guvernul e chemat să înfăptuiască votul universal după planul făcut de Vazsonyi, apoi autonomia catolică, prin care înzestrează biserica romano-catolică din patrie cu dreptul de a se cărmui singură și în sfârșit trebuie să iscodească dări nouă pentru a putea plăti cheltuielile uriașe, ce le are statul acum. A spus apoi, că vrea să desființeze posturile de notari comunali și în locul lor să aducă un fel de căpitani de cerc, cari să aibă putere asupra mai multor sate.

Partidul lui Tisa n'a fost mulțumit cu cele mai multe puncte din programul lui Wekerle, totuși fostul ministru contele Tisza a declarat, că s'ar împăca cu noul guvern, dar ar mai scurta ceva din votul universal, pe care partidul său nu-l poate mistui.

La aceste cuvinte ale lui Tisza a răspuns ca înțepat contele Apponyi și a spus,

că guvernul său nu lasă nici o iotă din legea sa despre votul universal.

Acum se zvonește, că dacă partidul lui Tisza va face greutăți guvernului, se va împărștia dieta și se vor face alegeri nouă în țara întreagă. Asta s'ar întâmpla cam preste două luni.

Vorbirea deputatului Mihali.

Deputatul român Dr. Teodor Mihali a ținut să se rostească și el asupra noului guvern. A spus că trântirea lui Tisa dela guvern a scăpat popoarele Ungariei ca de un vis urât. O viață mai senină a răsărit în țară după căderea acestui guvern siluitor și apăsător. Poporul românesc s'a purtat cu nădejdi bune față de Esterhazi, în tovarășia căruia vedea oameni democrați (iubitori de popor) și la început a crezut, că acel guvern va fi paznicul libertății, a drepturilor și mijlocitorul înțelegerii dintre popoare. Dar, spune Mihali, încurând a trebuit să ne convingem, că ne-am înșelat și a trebuit să vedem cum se risipesc puterile unite pentru a creia democrația.

În cuvinte aspre se plânge apoi deputatul român împotriva prigonirii românilor din Ungaria și arată scăderile legii de vot universal, care cotește mai ales pe români. Nu poate spune nici un cuvânt bun despre programul lui Wekerle, deoarece contele Apponyi vrea să statifice școlile românești și să alunge pe drumuri vr-o 400 învățători români și vrea să făurească o autonomie catolică, ce calcă în picioare drepturile bisericii române.

Deputatul Mihali e tras la ordine.

După ce a sfârșit deputatul Mihali vorbirea sa, președintele dietei s'a sculat și l'a certat în următorul chip:

— Vorbirea dlui deputat Teodor Mihali, cu toată silința ce mi-am dat-o, n'am putut s'o aud, nici s'o înțeleg. Din notele stenografice (scrise iute după el) reiese că această vorbire conținea două fraze, pe cari dacă le-aș fi auzit, nu le-aș fi lăsat fără

observație. Prima frază se referă la activitatea cabinetului Tisza și sună:

— Pe temeiul unor minciuni nerușinate, unor motive de răs sau pe temeiul unor tâlmăciri mincinoase a stării create de război, mii de români au fost aruncați în închisoare, mai ales temnițele din Ardeal sunt pline de Români. Bătrâni, bărbați, femei și copii gem sub umanitatea și dreptatea guvernului ungar. (Strigăte: Rușine!)

A doua frază sună (citește): În Ungaria, națiunea română trăiește în robie politică și politica de guvernământ ungară a stat până în ziua de azi mereu în slujba apăsării. (Strigate la strânga: Minciuni!)

Acest atac contra statului nu voiu să-l fac obiect de critică de pe tribuna presidială. Nu pot să las fără observație astfel de declarații făcute în parlamentul ungar cu scopul de a duce în rătăcire străinătatea. Declarația, că în Ungaria s'ar fi putut menține vre-odată un guvern în fața parlamentului națiunei ungare, care s'ar fi pus în slujba nedreptății și asupririi contra cetățenilor statului ungar, fie ei de ori-ce naționalitate, poate servi numai pentru a înșela străinătatea. (Aprobări). De aceea trebuie să chem la ordine pe d. deputat, cu toată hotărârea, pentru cele două vorbe ale lui.

Un vestit deputat neamț despre politica față de naționalități.

Deputatul din Germania dr. Friedrich Neumann, care e cunoscut în toată lumea ca un cap luminat, a scris în zilele trecute un însemnat articol despre politica de naționalități în monarhia austro-ungară. Articolul s'a tipărit în foaia nemțească Vossische Zeitung și a trezit interes viu și la noi.

Neumann spune, că trebuie date naționalităților drepturile pe cari le cer, căci altminteri cearta dintre ele primejduiește pacea lumii întregi. În unele părți ale Europei de mijloc s'a îngrămădit atât jar, încât ori-când poate să izbucnească foc. E mai pre sus de ori-ce îndoială, că naționalitățile

Un copil se roagă:

(Variantă).

În iarna asta grea Tu Doamne
Te mai cobori la noi în sat,
Și vezi de-adu din bătălie
Părinții toți ce ne-au lăsat.

Căci vai ni-s ochii-așa de umezi
Și maica n'are nici un rost,
Și iacă-s patru ani, de-atuncea
Taticu-acasă n'a mai fost.

Mamița tot cu vorbe bune
Ne spune s'așteptăm un pic,
Dar Doamne vezi, am alte gânduri,
Căci el demult n'a scris nimic...

Deci în iarna asta tristă
Tu Doamne mai cobori la noi
Ș'adu-ne câte-o veste bună
Dela părinții din război.

Și la ferestrele micuțe
Dela bordeiul cel sărac,
Te rog și'ntreabă încă, Doamne,
De-a mai rămas făină 'n sac?

Blaj.

Iustin Ilieșiu.

Românii ținând drumul lui Napoleon cel mare.

(Episod din istoria militară a Românilor ardeleni).

Din istoria campaniei lui Napoleon în Italia (1796—1797), e cunoscut faptul, că războinicul împărat — pe atunci numai general, tânăr, douăzeci și șapte de ani — trei zile s'a svârcolit de geaba să respingă un batalion de Austriaci, pe care dacă l-ar fi putut birui ar fi nimicit întreaga armată austriacă.

În raportul ce-l face însuși Napoleon către directorul republicei spune limpede, că singur acest batalion l-a adus în neputința de-a încungiura și de-a strivi cu totul armatele imperiale ale Habsburgilor. El admiră statornicia și vitejia acestui batalion „îndrăcit” și n'are destule cuvinte să laude îndărătnicirea acestor Nemți, a căror rezistență a fost într'adevăr neînchipuită de eroică. Cronicarii pun în gura lui Napoleon cuvintele că de-ar avea el un asemenea batalion, ar ajunge la Viena în trei zile.

Napoleon însă nu scia pe cine laudă. Acel batalion nu era de Nemți. În întreg batalionul era un singur Neamț, maiorul,

și-l chema Voestenradt; toți ofițerii și soldații batalionului până la unul erau Români. Ei, Românii au apărat podul peste care n'a putut trece Napoleon trei zile de arândul, cu toate că el, vrednicul și norocosul general, s'a opintit în chipul cel mai desperat să-i arunce îndărăt de pe râul Apone și de pe mocirloasele lui maluri.

Era batalionul al doilea dintr'al doilea regiment de plăeși români, din Nordul Ardealului. Celălalte două batailoane ale regimentului să luptau pe vremea aceasta la Rin cu oștirile republicei. Românii pe vremea aceea formau în Austria o armată separată, un corp mic compus din două regimente de infanterie cu tunuri, și unul de cavalerie. Regimentul de cavalerie n'a avut prilej să se distingă în lupte; regimentele de infanterie însă — unul în Nord la Năsăud, altul în Sud, la Făgăraș, — a fost oaste de elită, o dorobănțime despre care un istoric austriac zice că „era singura oaste, pe ale cărei urme puteau Habsburgii să alerge cu încredere veghiată pe câmpul de luptă.”

Numele obicinuit de „phalanx valachica prima, secunda, tertia” pentru batailoanele unui regiment și ale celuiilalt se

au trebuință de libertate, pentru-că pe viitor ele nu mai pot trăi ca'ntr'o cetate închisă. De aceea Neumann cere 1) să se stabilească acelea puncte, pe cari va avea să le deslege sfatul tuturor puterilor centrale, 2) să se aranjeze acele întrebări, cari garantează fiecărui popor din Europa centrală traiu liber și neatârnat și 3) să se asigure drepturile popoarelor mai mici din Europa centrală.

În chipul acesta în loc de cerți și răboaie vom avea, spune deputatul Neamț, pace și liniște.

Nana Zamfira și lădița.

Dle Redactor! Dăunăzi m'ai fost rugat să scriu și eu „ceva“ pentru „Gazeta Poporului“, firește din ale economiei. Ți-am răspuns iac' așa cam în doi peri, cu da și ba și iată pentru-ce.

Despre-ce ași putea scrie, m'am întrebat, acum în dricul ernei, când sămânță și grapă, furcă și secere și coasă dorm neatînse, care unde s'a brodit să ajungă. Sosind acasă, era p'aci să-mi încerc norocul în ale căsniciei, dar m'am răzgândit, temere având, nu care cumva să mă ia în răspăr femeile... Apoi mi-am zis: Economii noștri, băiețani, juni și bărbați sunt duși mai toți, mulțimea covârșitoare „la front“, iar ceialalți târându-se prin spitale și băraci, sgriburind în largul Siberiei sau durmindu-și somnul veciniei.

Acasă n'au rămas decât mai numai femeile. Va să zică din nou mă opresc cu vorba la femei. Ei bine, am se scriu ce mă va tăia capul la adresa femeilor, căci ele duc azi greul vieții acasă și la câmp, în grădină și pretutindeni.

Dle Redactor! Tinăr cum ești dta, așa cred, n'ai apucat a lua știre de umbletele mele de acum 18 ani și mai bine. În scopul de a strânge și apoi a zugrăvi o parte din minunățiile acului și războiului nostru femeiesc, minunății, cari și azi storc uimirea străinilor, subscrisul am părăndat satele noastre cu sutele, ani de-arândul, mergând din casă în casă și scotocind după alțițe stăvechi, gulere, cheițe, bete, și alesături fel

și fel. Câți-va ani mai târziu dat mi-a fost a pureca găbanașe și poduri și cuire, căutând măciuci „sâmcelate“, furci de tors încrestate, păpușare, căpcele, pristene, cruci și c. l.

Cine umblă multe, multe vede și de oarece femeilor sunt închinete aceste rânduri, voie să am a zugrăvi aici, în fuga condeului, icoana unei femei vrednice de a servi altora ca pildă, icoană care, mi-a rămas în vie și neperitoare aducere aminte.

Intr'una din multele mele călătorii perândasem trei sate în tot atâtea zile. În ciuda stăruințelor fără preget, m'am fost ales, în urmă, cu nimica toată: 1 măciucă, 2 funduri de perină, 3 merindețe, 1 cămașe de mire și 7—8 cusături mărunte, toate vechi ori străvechi. Atât tot. Dar eu unul nu sunt și mai ales pe atunci, nu eram omul, care să dă plainic cu una cu două.

Mi-am luat deci inima în dinți și măciuca amână și după urcatul alor 3 sau 4 dealuri țuguete, mă aflu în coborât spre satul vecin, cale de peste 1 și jumătate oară. Când dau să intru în sat, aflu din rostul duor neveste frumos gătite, că foștii mei școlari, preotul și învățătorul, plecară eri într'ameazi, unul cu familia la ospățul nu știu cui, altul la pește în cutare sat. După abia 40 pași aflu, din alt rost, că notarul, cea din urmă a mea speranță, ar face parte din seminția lui Moise.

Era Duminecă pe la 11 oare. În preajma unei case cu târnaț, întâlnesc 3 neveste stând în povești. Ean să-mi cerc norocul, mi-am zis și dau bună ziua, încărcat de praf și cu măciuca tot amână. Când am pomenit de „alesături și ha'ne vechi“, tustrele nevestele au făcut câte un pas înapoi, măsurându-mă din tălpi până în creștet și una răspunzând scurt și cuprinzător: „Caută-ți norocul airea“ și drept pupază pe colac, moșul din târnaț mi-a zis apăsător: „Jupâne, vezi-ți de drum!“ Pe semne, eram socotit ca făcând și eu parte din seminția lui Moise. În trecerea pe lângă școală întâlnesc o femeie blăjină, căreia m'am jeliuit arătându-i strâmtoarea, în care mă găsiam. „Du-te Domnule, la nana Zamfira“, și s'a depărtat grăbită. Alte do' uafemei întrebate mi-au răspuns la fel. „Strajnică femeie, — Zamfira,

de numele căreia aveam cunoștință mai numai din „Nunta Zamferei“, mândra poezie alui Coșbuc. Intr'aceea mă răsibise foamea și-mi trebuia un adăpost fie și numai spre a se șterge „jupânul“ de praf. Când însă mi s'a arătat birtul, o cocioabă soioasă, mi-a trecut pofta...

Unica speranță era acum nana Zamfira soția primariului. Merg cât merg și deschid porțița arătată. Primarul care era în curte, m'a poftit numai decât în locuință, unde i-am arătat rostul călătoriei mele în fața soției, o femeie zdravănă în toată puterea cuvântului. Din câteva vorbe am deslușit că amândoi mă primesc în gazdă cu dragă inimă și stăruind morțiș să rămân 2—3 zile cel puțin.

Până una alta am eșit cu primarul să-i văd vitele și ce o mai fi având acasă. Rânduială și curățenie mai desăvârșită ca aici nu văzusem la economii noștri nicăiri. Vitele, 4 boi și tot atâtea vaci, toate hrănite acasă erau ca eșite din cutie. Helciu nu alta. Rămătorii tot așa. Până și cănele legat, un dulău voinic și aprig, părea adus ca nou, dintr'o baie săpunită. Cea-ce mi-a pironit luarea aminte a fost „găbanașul“, un șopron încăpător, cu zăbrele la ferestri, ușe cu lăcat țeapăn și cuprinzând temeinic rânduie, scule, unelte și întocmiri economice de tot neamul.

Intr'aceea se apropie nana Zamfira și ne chiamă stăruitor la masă gata. Rareori voiui fi mâncat mai cu poftă și nici-când bucate mai gustoase și draguț servite. Ori unde ai fi privit, vedeai întipărite hărnicia și cuminenția acestei femei.

După masă, primarul s'a îndepărtat și nana Zamfira a ținut să-mi arate grădina mare-mare, întocmită minunat și vrednică de încremenit în „Gazeta Poporului“, altă dată. Mi-a arătat apoi cămara, păhar, nu alta și mare, unde dat mi-a fost a vedea, cu jind, slăniuri uriașe, șunci și coaste afumate, rotocoale de caș, borcane pântecoase cu unsoare, lictar, ardeiu și alte murături cum și un adevărat potop de sticle și clondire cu vin și rachiuri neaoșe.

Dar iată că trece, în urma urmelor, la adecă. Sub „adecă“ înțeleg acum odată, lădița, care mi-a pus-o dinainte nana Zamfira.

regăsesse mai prin toate ordinele de zi ale armatei austriace, până la 1866, date pe timpul luptelor câte le-au purtat Habsburgii de la 1796 încoace. Aceste „falange“ au fost avant-garda oștilor imperiale, și de nenumărate ori generalii își cereau onoarea de-a li se da un batalion „transilvanico-valah“ sub comanda lor. Și iarăș de multe ori, după lupte mari, câte o „phalanx valachica“ era scoasă și lăudată în fața întregii armate („în conspectu totius exercitus“ e termenul întrebuițat de generali, în rapoarte).

După ce Napoleon în Italia își luă comanda supremă, oștile austriace au fost bătute mereu. Împăratul Austriei, văzându-se strâmtorat, a trimis în Italia alte două corpuri de armată. Intr'unul din acestea se afla și batalionul românesc al doilea. Amândouă corpurile aveau să se unească, dar nu le-a dat răgaz Napoleon. În cele dintâi zile Napoleon a fost bătut de primul corp la Piave, a fost respins, apoi după câte-va zile de la Verona, iar în a treia luptă la Caldiero, unde Napoleon a atacat pe Austriaci cu toată puterea oștilor

sale, a aflat atâtea rezistență în cât a trebuit să se retragă și a intrat în griji, căci sosea celalalt corp de armată austriacă din Tirol și-i cădea în spate. Napoleon atunci a atacat din nou corpul de oaste ce-l avea în față, ca să-l împingă îndărăt și să-și facă larg.

Posițiunea cea mai importantă pe care trebuia s'o ia Napoleon era tocmai podul de la Arcole, la Areda Veneției. Dacă ar fi luat Francezii podul, armata austriacă ar fi fost la rândul ei, ea acum încungiurată și atacată de la spate, și ar fi fost fără îndoială nimicită.

Apărarea podului a fost încredințată batalionului românesc. Se înțelege, malul era apărat de altă oaste, dar podul însuși era dat în seama Românilor.

Chiar în capul podului stetea căpitanul Rotar, care a și fost ucis în ziua dintâiu. După datele oficiale, cei ce s'au luptat în fruntea frunții au fost stegarul Toader Răul, sergentul Gavrilă și căpitanul Herța cu cetele lor.

Nu e de comparat, bine-înțeles, dar cu toate acestea pomenesc aci lupta dela Că-

lugăreni, pentru că amândouă aceste lupte au puncte de asemănare. Francezii isbiră pe Români cu adevărată furie. Generalul Augereau cu steagul în mână mergea însuși în fruntea ostașilor; neisprăvind nimic, a luat atunci Napoleon steagul și a comandat atacul în persoană. În învălmășală, adjutantul său, Muinon, a căzut lângă el; Lannes, generalul a fost rănit, și însuși Napoleon, apucat de vârtejul soldaților săi cari fugeau, a ajuns în mocirlă și a scăpat cu greutate din noroiu.

A doua zi lupta la pod, cu Românii, a ținut din zori până seara. Napoleon însă, prin mișcări dibace, a încungiurat poziția și a făcut a treia zi pe la amiază să se retragă Austriacii din poziția lor. Românii însă la pod au ținut lupta până în amurg și apoi s'au retras și ei.

Intr'acele zile au murit din batalion un căpitan și o sută trei-zeci și cinci de ostași, trei căpitani și doi locotenenți și șase sute cinci-zeci și patru de soldați au fost răniți. Un căpitan cu 45 de oameni au ajuns în captivitate. Dintre răniți au murit în zilele viitoare 260, așa că apărarea podului au

Era o lădiță bine încheată, înăuntru despărțită în 4 părți prin scândurile țintuite și cuprinzând număroase cuverte (plicuri) cu sămânță, mici și mari și câteva foarte mari. Pe dosul cuvertelor era scris, cu negreală mai întâiu anul în care s'a prăsit, apoi numele soiului și alte câteva însemnări, ca d. e. ardei bulgăresc, ceapă albă dela Făgăraș, floarea soarelui învoaltă din grădina Parashivei și așa mai departe.

„Nană Zamfiro“, i-am zis, „cine te-a povățuit așa minunat de pare-că ai fost la te miri ce grădinar iscusit“. — „Cine altul, dacă nu pățania și năcazul. Ani în șir am pășirat și eu semințele iac' așa împrăștiate ca făina orbilor, unele pe cuer în gura șoarecilor, altele vărâte în cămară sub grinzi ori prin ulcele și așa m. d. Primăvara nu era chip să scap nepăgubită. Ceasuri întregi mă căzniam până să aduc sămânțele în rând, mereu despăturând și umblând ciga-miga de colo până colo. Neputând ști, care sămânță din ce an e, mă treziam cu petrinjei și ridichi ca'n palmă, cu ceapă și morcovi și răsaduri ca de leac. De când m'am cumințit sunt acum vre-o 20 de ani, treaba merge strună. Am cumpărat anume lădița asta de zăhar și bărbatul mi-a împărțit'o cum o vezi. Din cuvertele aruncate de notar am ales ce-i mai bun. Nepotul a scris pe ele ce i-am poruncit eu. Acum așez sămânțele după coacere, fiește-care în săculețul ei. În locul celor învechite, legumi și flori, pun altele mai proaspete. Ceea ce-mi lipsește, cumpăr iarna pe 'ndelete, nu primăvara, când nu știu încărău s'apuc.

„Când am răgaz, iarna, m'apuc și aleg bob cu bob, fasole și mazăre. Din cucuruz aleg de prăsilă boanele ce se află pe la mijlocul tuleilor ca mai grele. Când și când ne-apucăm, noi ai casei, și alegem bob cu bob și grâul, ca pentru colivă. Tot așa se cara și bobul. Destul că primăvara ne găsește cu sămânțele gata.“

„Dar bine nană“, i-am zis, „cum se face că dă află răgaz pentru câte și mai câte?“ Răspunsul fu: „Omul chibzuit găsește totdeauna răgaz, ear leneșul nici-odată.“

Până a nu fi cutrierat satul, nana Zamfira mi-a împărțit, că are 1 fiu avocat și 3 fete, tus-trele bine măritate. La întrebarea, dacă fetele i-ar fi sămănând în ale hărniciei, a răspuns scurt zicând: „Cea mai bătrână Zamfira și ea, stă să mă întrecă. A

plătit-o Români cu viața a 395 de oameni. În mâinile Românilor au încăput 350 de Francezi, luați ca prizonieri. Într'aceste trei zile a fost o luptă mare, ceea-ce se vede din numărul morților care se ridică la 20.000, cam atâția Francezi câți și Austriaci.

Acesta a fost „indrăcitul“ batalion, pe care-l lăuda Napoleon cu așa de mari cuvinte. O „falangă valahică“. Iar fapta ei care i s'a părut așa de eroică și îndrăzneată celui mai îndrămeț general al timpurilor moderne, a fost și atunci recomandată prin ordin de zi, ca exemplu de statornicie și vitejie, și este și astăzi prea mărită și neuitată. Și acum să mai dă ca exemplu, fie prin scrieri istorice, fie prin cărți de ceteră tineretului, numai cât — se înțelege — batalionul e numit „de Nemți“ sau cel puțin „batalion austriac“, dar nimeni nu-și mai aduce bine-bine aminte, că el într'adevăr era „transilvanico-valah“.

George Coșbuc.

doua nu se lasă nici ea, deși are 2 părechi de gemeni cât cupele. A treia, Ana, este, cum s'ar zice, mai tândăloasă. S'a prea împritenit cu vecină-sa Lina gură-pârjol. Am tăcut, dar acum las pe mine. Am să le înțarc eu la una trândăvia și la cealaltă po-taia.“

Astfel glăsuia nana Zamfira, femeie bună, harnică foc și cumpătată, dar, cerând trebuința, grea la vorbă și neînduplecată în luarea de hotărâri și ducerea la îndeplinire.

În nu mai puțin de 4 oare nana Zamfira m'a însoțit din casă în casă stăruind și înduplecând fără preget. Seceriș mai bogat în „vechituri“, rare-ori mi-a fost dat să am. Ceea-ce m'a înduioșat și încântat a fost, că nevestele pe întrecute a dat nanei ascultare și cu dragă inimă mi-au imbiat, ieftin și fără multă vorbă, ceea-ce alegeam, scotocind prin cele lăzi și întorcând casa, vorba ceea, cu fundu'n sus.

Ca mâne, Luni dimineața, primarul și nana la a mea stăruință, mi-a arătat curtea dinapoi, șura și clăile cu nutreț și vre-o 3 scroafe și porci poțop, sburdalnici, curăței și grași ca pepenii. În sfârșit am cercat podul casei, vrednic și el de a fi găzduit în „Gazeta Poporului.“

D. Coșba.

România și Basarabia.

Londra. — Precum scrie o depeșă venită din Londra, o mare parte din trupele românești luptă acum în potruva Rușilor și îi despoaie de arme. Golirea frontului de către Moldova crește mereu, și nenumărate companii rusești părăsindu-și locurile, se retrag înspre Rusia, pustiind satele și orașele ce le găsesc în calea lor. Cu privilegiul atacului de Ruși împotriva *Galaților*, Români au luat armele diviziei a noua rusești, și au cucerit 50 de tunuri. O parte dintre ostași, au găsit scăpare în șanțurile nemțești. Miercurea trecută, al șaselea corp de armată rusească a atacat cu artileria grea orașul *Fălțiceni*, din mijlocul frontului moldovean, a fost însă încunjurat de Români, desarmat, și trimis în Rusia.

Republica *Basarabia*, care a fost înființată acum de curând, a rugat pe guvernul român să trimită trupe, pentru de-a scuti țara de pustiire. În lăuntru Basarabiei, Bolșevichi și trupele rusești s'au făcut stăpâne pe magazinele de bucate, oprind trenuri cu de-ale mâncării pentru populația din Moldova. La cererea guvernului basarabean, trupele române au ocupat linia fierată Chișinău—Ungheni—Iași, și pe lângă aceasta și alte orașe. Luptele dintre Bolșevichi și Români s'au întins în toată Basarabia. Guvernul român a luat măsuri militare pentru de-a scăpatrupele și populația de foamete. Mulți ofițeri și parlamentari români, au fost arestați în Rusia, dar cu deosebire în Odessa.

Să luminăm poporul.

Zilnic ne sosesc mai ales dela preoți, dar și dela învățători, mandate postale cu câte 10, 20, 30, ba și cu 40 de abonamente făcute între țărani din cutare sat românesc. Par'că vezi pe luminătorii satelor noastre încunjuțați de poporul ascultător, căruia îi dau sfaturi și povești cu dragoste, iar el le primește și urmează cu mulțămintă. Și într'adevăr e păcat strigător la cer ca, preot ori învățător fiind, să stai mut în mijlocul poporului, fără să-i dai îndrumări și să-i

areți ce să cetească, ca să știe ce se petrece astăzi în lume și cum trebuiesc puse la cale rosturile de viață a'e neamului nostru.

Stimaților preoți, învățători și altor sprijinitori, cari au făcut abonamente pe seama „Gazetei Poporului“, le mulțumim din inimă și la acest loc, dar le vom mulțumi și deosebi.

Crește și șirul celor ce fac daruri pe seama fraților lor săteni, cari ar dori să cetească „Gazeta Poporului“, dar lipsa nu-i iartă să o plătească. **Un avocat de-al nostru ni-a dat suma de 50 cor. pentru ca să trimitem un an întreg, câte trei numeri, iar al patrulea pe o jumătate de an, la frați de ai noștri țărani de prin părțile unde nu prea pătrunde slova românească. Stimatul dăruitor ni-a rugat să nu-i spunem numele; a voit să dea, fără să știe stânga ce face dreapta lui.**

Dumnezeu are trebuință de fiecare om.

În împărăția lui Dumnezeu pe pământ fiecare om e atât de trebuincios, încât nu poate fi înlocuit cu altul. Pentru fiește-care se găsește un loc și un lucru, pentru care să primească răspunderea. Să nu crezi iubite cetitorule, ori cât de mic și neînsemnat te-ai ținea, că ești de prisos pentru lucrul lui Dumnezeu în lume.

Despre un măestru vestit în cântare, care conducea un cor mare cu muzică, se povestește următoarea întâmplare: În preziua unui concert ținea probă cu corul lui, întovărășit de o muzică cu multe instrumente. Într'un moment, când corul cânta cu mai multă putere, însoțit de tunetul dobelor, trompetelor și trîmbițelor, flautistul care stătea într'un colț s'a cugetat în sine: „În acest zgomot e tot una de cânt ori nu cânt și eu“ — și a încetat de a mai sufla în flaută. În acel moment conducătorul corului a făcut semn de tăcere și a strigat: „Ce e cu flaută!“ Urechia măiestrului a simțit că lipsește un sunet și că armonia nu era deplină, fiindcă un instrument nu-și făcea datoria la locul lui.

Așa și Dumnezeu ascultă să auză glasul de laudă și preamărire a fiecărui om, la locul și la lucrul pe care îl are. Cântarea vieții omului de pe pământ e deplină numai atunci, când *toată suflarea* laudă pe Domnul. Când cineva nu-și face datoria așa cum cer poruncile lui Dumnezeu, atunci din această cântare, care se înalță pre cer, lipsește un sunet. Deci fiecare creștin să zică cu psalmistul: „Binecuvintează suflete, al meu pre Domnul.“

Zece porunci ale țaranului român.

1. Dă-ți copiii la școală ca să învețe carte.
2. Fii evlavios, iubitor de oameni și ascultă învățăturile cele bune ale preotului și învățătorului.
3. Nu cheltui mai mult decât îți este venitul, pentru că cheltuiala multă aduce toba în casă.
4. Nu bea rachiu pentru că-ți scurtează viața.
5. Lucrează neîncetat, și nu lăsa a trece în trîndăvie nici o clipă pentru că vremea este banul cel mai scump.
6. Fii totdeauna curat, și femeia ta și copiii, ține-ți casa curată, căci numai așa vă vor cinsti oamenii.
7. Nu uita nici odată că ești Român,

și ești dator a-ți iubi neamul, și să-i jertfești câte ceva din prisosul tău.

8. Datorii să nu faci, pentru că e mai bine să fi sărac decât să fii dator, căci datoria este ușa iadului.

9. Ascultă sfaturile conducătorilor neamului tău, pentru că ei îți voiesc bine și lucrează pentru fericirea ta.

10. Român cu Român să nu se certe, ci să trăiască toți în frăție.

Spre nouă lumină!...

Iubiți Colegi! În pornirea gândului de a desrobi sufletul neamului nostru din lanțul întunerecului neștiinței — în serile luminate de opaiț, ori palida flacără a luminei de ceară — vă văd șezând la masă, în mână cu cele mai proaspete știri ale zilei, din cari sufletul vostru aprins de dorul

*) Toate ziarele sunt rugate să reproducă acest apel

de a lumina neamul, prinde și culege vești și noutăți.

O știre, vestea ce Dl ministru Vázsonyi ni-o spune: că cei care vor fi mai scurtați prin votul universal, — din cauza neștiinței scrisului și cetitului — e poporul românesc, neamul nostru: a zguduit sufletul vostru. La această veste, pe o clipă văd — cum stați neclintii, vă cade ziarul din mâni, — un lung oftat —, capul vi se sprijinește pe podul palmelor; iar mintea, vi-se cutremură, de dorul de-a afla limanul mântuirii.

Ce să facem? — De unde să pornim? — Cu ce să mărim și să iuțim mersul spre nouă lumină? —, vi se trudește sufletul.

Muncit de acest gând fierbinte și graiul scrisului meu vă întimpină, rugându-vă să cetiți aceste șire:

Dela începutul muncii mele de învățător, — înainte cu 12 ani —, mă mistuia cugetul, că cunoștințele școlii populare, ori cât de multe și frumoase ar fie ele —,

dacă nu sunt legate de viață — pier, se prăpădesc și chiar cel mai bun elev recade în analfabetism, dacă prin cetire nu-și mai reînprospătează cele învățate.

— Văd, cum mulți dintre Iubiți Colegi, — cei cu experiențe bogate —, vor răspunde: „Așa-i. Da, e adevărat.“

* * *

În cursul unei conferințe (întruniri de ale învățătorilor), — la 1913 —, am arătat, că *copcia, ori legătura*, care poate să lege și unească școala de viață e: „*Revista pentru copii*.“ Și la aceasta, fără multă greutate putem ajunge: numai să voim! Unele dovezi, vă rog:

Școlarii mei, începând dela 1911, și-au cumpărat cărți de povești, detot: 2975 bucăți, în valoarea de 848 cor. 64 fil.

Toți cei 60 de elevi ai mei de azi, și aproape toți cari și-au sfârșit cursul școlii de toate zilele dela 1911 încoace, încă 45, își au înființată: **Biblioteca pro-**

O patrulă de-a noastră în luptă cu un aeroplan.

Se știe că aeroplanele sunt întrebuințate cu deosebire în războaiele de azi. Fiind mari și bineîntocmite, cuprind mulți ostași în lăuntrul lor, înarmați cu mitraliere (mașinghever.) Chipul nostru înfățișează tocmai lupta unei patrule cu un aeroplan italian. Soldații noștri, ca să poată umbra mai bine pe munții acoperiți cu zăpadă, sunt provăzuți cu niște tâlpoale mari, numite **ski**, cu cari să coboară de pe înălțimi.

prie. Mai puține cărți de povești, are cel cu 4 bucăți în valoare de 2 cor. — Începător din cl. III. Mai multe are băiatul eșit din școală: *Teodor Drăgulescu*. Are: 75 volume, aproape toate legate, în valoare de: 180 coroane. Tot dânsul, a împlinit idealul: *are dulapul unde le păstrează*.

Cu: 30, 40, 50 bucăți sunt mulți: Cei mai mulți variază între 15—30 bucăți.

„Corb alb“, — vor zice mulți.

Colegul: Ludovic Cioban, din Constanța — filia B.-Comloș — o comună săracă cu vr'o 900 suflete, încă la 1911, a comandat din Biblioteca prof. Stan: 360 bucăți. Trei ani a fost mobilizat. Ajuns acasă, cu începerea anului școlar 1917/18, a pornit cu mult avânt lucrul și a comandat pentru școlarii săi: 320 bucăți. Are bani depuși: 132 cor. Dintre școlari, cel care are cărți în „Biblioteca“ sa mai multe e cel cu: 22 buc.

Ați cetit, vă rog *dovezile*. Și așa cetind, nu vi s'a ivit întrebarea: Așa bogăți sunt oamenii pe acolo?

Cum și de unde atâtea parale? Cine e binefăcătorul? Cu bogăția, ca și în alte locuri stăm cum stăm. Iar binefăcătorul? *Nici pomand!*

De unde dară?

E trudă adunată fileri cu fileri, din ceea ce azi și mâne: zi de zi, azi unul, mâne altul aduc școlarii pentru: „Biblioteca“.

— Și totuși și eu și colegul Cioban avem un binefăcător.

Binefăcătorul nostru e: „*Conspectul tuturor școlărilor*“, unde scriem suma celor ce aduc. Când a adunat 2 cor. le depunem pe numele școlărilor, în cassa de păstrare la poștă ori la institutele noastre din loc.

Și vedeți astfel: zi-de-zi, adunând cu 2 ori 10 fileri am ajuns ca elevii să-și cumpere din *cruțarea lor* cărți de povești pe 1917, în suma: 1345 bucăți, în preț de 613.40 coroane.

Și-acu: *noua lumină*, ni-e în mână. Este sau nu adevărat? Dacă da: vă rog după-ce ați sfârșit aceste șire de cetit — iubii mei colegi, — să nu mai pierdeți vremea, — „că zilele rele sunt“, — ci îndată apucați condeiul, o coală de hârtie, faceți conspectul pe clase al școlărilor — băieți și fete — scrieți-i cu numele pe fiecare, și apoi: zi-de-zi înainte de începerea școlii întrebați: „Cari au adus pentru Biblioteca?“

Spuneți fiecărui cât are, iar când a depus în libel, e bine să-l arete și părinților.

Cu începerea anului școlar, la Crăciun la Paști, la Rusalii și pe examen comandați-le cărți de povești și să știți că le-ați făcut: *o bucurie rară și mare!*

Strângeți paralele zi de zi, nu numai acele cari le primesc școlarii dela părinți, ci și când merg la înmormântare, la părăs-tas, la colindat și cu ori și ce ocazie; și-apoi, dacă din 3000 învățători români, numai 200—300 am adunat astfel pentru toți școlarii noștri: 8000 ori 10,000 cor., în anul 1919, idealul: „Revista pentru copii“, *noua lumină*, o putem deja tipări.

Ar fi să grăim din stihurile pavecerniței: „Auziți până la marginea pământului, că: lumină va străluci peste voi — Și cu noi Dumnezeu“.

Nu persoana, ci: *noua lumină* să vă povățuiască!

— Și dacă ați luat hotărârea, rog avizați-mă.

Comloșul mare.

T. Bucurescu.

Economie.

Povește pentru sănătate

Cuvânt către săteni.

Oameni buni!

De vre-o nouă ani de zile de când trăiesc numai printre săteni, văd că știți că sănătatea-i cea mai mare avere a omului, și totuși nu știți s'o păstrați; iar când v'ați stricat-o sau ați pierdut-o, arătați atâtea nepăsare de D-v., încât numai dacă Dumnezeu vă mai ajută de scăpați, că D-v. nu faceți nimica bun, fie pentru ca s'o păstrați neatinsă, fie ca să vă însănătoșiți, când v'ați îmbolnăvit.

— Da cum? (se poate să-mi răspundeți); cum, Doamne, iartă-mă, nu facem nimic când, îndată ce ne îmbolnăvim, chiemăm pe mama Măriuca, ori pe cumătra Ilinca, ori pe mătușa Catrina, că dânsa-i mai bătrână și știe multe, c'a văzut multe! D'apoi pe părintele nu-l chiemăm, să ne grijească, ca pe niște creștini ce ne aflăm? Și la urmă nu trimetăm și după domnul Doctor? Dar, vezi Dumneata, pe domnul Doctor nu ne prea trage inima să-l chiemăm, căci am băgat de seamă că puțini scapă din cei prin casa căroră a intrat dumnealui!

— Apoi vedeți, tocmai de asta vă spun eu că nu știți să vă căutați de sănătate! Când vi s'a stricat o roată dela car, știți să vă duceți la rotar; când vă trebuie o sobă, chemați un meșter care să pricepe la treaba asta; când vi se bolnăvește o vită, vă duceți și într'al șaptelea sat, la unul care se pricepe la boale de vite; însă când se îmbolnăvește unul al casei, chie-mați întâiu pe mama Măriuca, pe cumătra Ilinca ori pe mătușa Catrina; la urmă pe părintele, ca să nu moară omul negrijit, iar la doctor nu vă gândiți, ori, dacă v'aduceți aminte de el, vă rugați de vecini ca să nu carecumva să spue doctorului că este cineva bolnav în cutare casă!

Vă temeți. Ziceți că ar fi cam murit bolnavii la care s'a chie-mat doctorul! Nu pricepeți de ce? Se înțelege prea ușor că-i din pricină că l-ați chemat prea târziu, după ce boala a mers prea departe și omul a slăbit prea de tot.

Vedeți, tocmai pentru asta m'am gândit să vă scriu numai pentru D-v. și pe înțelesul D-v. mai multe răvașe asupra sănătății D-v., asupra felului cum trebuie să trăiți ca să n'o pierdeți, și asupra celor ce trebuie să faceți ca să vă îndreptați, când v'ați îmbolnăvit.

Dr. Andreiu Iliescu.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 10 Februarie.

Foișoara noastră. Luptele ce se dau acum în Italia, pe lângă râul Piave, la cari își au partea lor însemnată și vitezele companii românești, ne aduc aminte de alte vremuri, înainte de aceasta cu mai bine de-o sută de ani, când strămoșii vitejilor ostași români de azi, se împotriveau tot pe-aceleași meleaguri, oștirilor franceze conduse de generalul Napoleon. Marele poet G. Coșbuc, a înnemurit întâmplarea aceasta pe câteva pagini, pe cari ne luăm voie să le înfățișem publicului nostru cetitor.

† Sorin Barcianu. După grele chinuri, suportate cu o tărie și o răbdare de muce-

nic, a trecut la cele vecinice acest prieten bun al nostru, pe care cu atâtea drag ne plăcea să-l știm alături de noi, pe cărările spinoase ale vieții. Am pierdut un om de inimă, un prieten sincer, un camarad de gânduri și simțăminte alese. Fie-i țărâna ușoară și somnul lin!

† Ioan D. Șutu. — În zilele trecute a fost înmormântat acest vechiu cancelist, care și-a închinat viața muncii istovitoare și totdeauna nerăsplătită îndeajuns din birouri. Fie-i memoria binecuvântată!

Abonați Gazeta Poporului. Numărul de față l-am trimis de probă la mulți fruntași ai țărânimii noastre, în credința că ne vor sprijini și vor abona foaia, care se poate lăuda cu neprihănită cinste românească. Veniți iubii țărani și cărturari români la „Gazeta Poporului.“

Împrumuturile de război ale orașului Sibiu. S'au subscris la băncile sibiene pentru cele șapte împrumuturi de război ale statului, cu totul 104,376.650 coroane, dintre care la Albina 7,630.650 coroane. Socolind numărul locuitorilor Sibiului cu 30.000, se vine de fiecare cap suma considerabilă de 3479 coroane.

O mare nenorocire la Cluj. În zilele trecute către orele 7 seara, s'a întâmplat la Cluj, că s'au surpat niște stânci mari, cari au pricinuit mare pagubă. Șapte case au fost dărâmate. Au căzut de jertfă acestei prăbușiri mai multe femei, iar altele au fost greu rănite. Cu mare greu s'au pornit săpăturile noaptea la lumina faclelor, pentru ca să se mântue vieți oamenești ascunse sub dărâmături, iar cei rămași fără adăpost, au fost așezați în clădirile școlilor.

Reuniunea de înmormântare din Reșinar. Convocare. Prin aceasta, membrii „Reuniunii de înmormântare din Reșinar“, sunt convocați la *adunarea generală ordinară*, ce să va ținea Vineri în 15 Februarie 1918, la ora 1 p. m. în localul școlii cu următoarea ordine de zi:

1. Cenzurarea rațiociniului a. 1917.
2. Alegerea unui director, cassar și secretar.
3. Propuneri.

Reșinar, la 31 Ianuarie 1918.

Comitetul.

Inscrierea la universitatea din Budapesta. La universitatea din Budapesta înscrierea pentru semestrul al doilea al anului de studiu 1917/18 ține până la 18 Februarie. Petiții pentru liberarea de didactru, sunt a se înainta la Quaestură asemenea până la 18 Februarie. Pentru cei înrolați în semestrul acesta nu se vor ține cursuri aparte: deoarece acești studenți pot asculta prelegerile regulat.

O sfătuire la Budapesta pentru comunicația prin aer cu aeroplanul. De câteva zile s'a ținut la Budapesta o sfătuire pentru comunicația prin aer cu aeroplanul,

Curs de scris cu mașina

Dau instrucție în scrisul cu mașina pe mai multe feliuri (sisteme) de mașini în limba maghiară, română și germană.

Metodă practică, învățare în timp scurt. Inscieri zilnic.

Adresa: R. JANCU, Nagyszeben-Sibiu
Strada Seiler 3.

la care am luat parte număroși reprezentanți germani, austriaci și bulgari. Sfătuiră a fost deschisă de ministru de comerț *Szterényi* printr-o vorbire, în care a arătat marea însemnătate a conferinței, zicând între altele: „Si războiul, să nădăjduim că se va sfârși odată, și poate cât de curând, și atunci vom trebui să începem lucrul din nou în numele culturii și civilizației, asemenea trebuiesc restabilite legăturile dintre popoare, deoarece este cu neputință ca popoarele după pace să se împartă din nou în dușmani și prieteni și acel stat care se va închide din fața circulației, va trebui să ispășească prostia aceasta care va încerca să o facă.

Ce-i cu pachetele pierdute la refugiere? Căpitanatul polițienesc din Sibiu face cunoscut tuturor, cari și-au pierdut pachete pe vremea refugierii sau la reîntoarcere, ca să întrebe în privința aceasta în scris la biroul din Pesta anume întocmit pentru pachete pierdute. Adresa este următoarea: „*Az erdélyi menekülők Budapesti központi irodája*“ (Budapest, IV., *Gerloczy-utca* 11. sz., I. em.) În scrisoare să se pună pe larg cum era pachetul și ce cuprins avea; totdeodată să se scrie și aceea că ce lucruri deosebite să găseau în lăuntru. Apoi să se mai alătoreze și o imputernicire pentru acest birou central, ca el să poată lua și trimite reclamantului ori unde ar fi el, pachetul.

La gări nu-i pâne. Oficiul de îngrijire cu mâncare al țării a hotărât, ca de aici încolo să nu se mai îngăduiască a se da călătorilor pâne în restaurantele dela gări. Cine călătorește deci și-i trebuie pâne pe drum, să și-o ducă d'acasă.

Cancelaria pentru negoțul cu porci a țării (*Budapesta V, Balvány-u. 7.*), aduce la cunoștința celor interesați, că a încredințat pentru ținutul Sibiiului în cât privește afacerea aceasta pe firma *Julius Neumann*, (str. Francisc Iosif Nr. 16). Toți locuitorii comitatului Sibiiu, cari țin porci, sunt provocați, în afacerea predării porcilor îngrășați, să între nesmintit în legătură cu susnumita firmă. Proprietarii de porci sunt făcuți deci luători de seamă, că nu este slobodă vânzarea de porci, apoi că transportul de porci se poate face numai cu permisiune, și că la primirea lor este îndreptățită numai cancelaria amintită, care are concesiune dela guvern. Dacă proprietarii de porci nu se supun acestei ordinațiuni, biroul se va vedea nevoit, pe baza ordinațiilor de revirare, să se folosească de mijloacele cele mai aspre, pentru providerea populației cu carne. Tot așisderea și aceea ce trece peste măsura obiciniții și de lipsă pentru trebuințele casei, din untură și slănină, a se anunța (*meldelui*) la cancelaria amintită, văzându-se la caz contrar silită cancelaria să ia și în privința aceasta măsuri pentru revirare. Pentru ca proprietarii de porci să nu aibă cumva neplăceri mai târziu, sunt provocați cu tărie, să nu-și prețuiască însăși porcii, ci să predeie porcii acestei cancelarii, căci altfel se va vedea asemenea silită să ia cele mai aspre măsuri împotriva călcătorilor legii.

Bombardarea Parisului. Gazetele din Paris scriu, că cu prilejul atacului de aeroplane germane din noaptea de 31 Ianuarie, au fost bombardat mai mult sau mai puțin aproape toate părțile orașului. Au căzut jertfă sute de persoane, parte rănite fiind, iar parte omorâte. Cu toate măsurile ce

s'au luat pentru apărare, Germanii și-au dus la îndeplinire până 'n sfârșit planul lor, sub scutul nopții. Pierderile cele mari de vieți oamonești se datoresc dorinței nepotolite de-a vedea și sti tot ce se întâmplă pe-afară a populației franceze. Oamenii ieșind de prin case au fost atinși de bombe. În aceeași noapte Nemții au bombardat și *Londra*.

Nouii recrutări. Gazeta stăpânirii dela Peșta, publică o ordinațiune a ministrului de honvezi, în care se vorbește despre măsurile ce s'au luat în vederea recrutării celor născuți în anul 1897. Aceste măsuri se vor sfârși cam cătră 30 Aprilie anul acesta.

Cursul monetelor de aur:

Galben (Dukat)	K	20:25
20 Marce	„	42:25
20 Franci (Napoleon)	„	34:25
Funt sterling	„	50:50
10 Ruble aur	„	45:75
Florint olandezi	„	35:75
Funți turcești	„	39:—
Dollar (aur)	„	83:75

Pățania ministrului României la Petersburg. Precum am mai scris în numărul trecut al gazetei noastre, Rușii au pus în închisoare la Petrograd pe ministrul României de acolo, din pricina neînțelegerilor dintre Ruși și Români. Iată cum sa întâmplat închiderea aceasta:

Arestarea s'a făcut la 1 (14) Ianuarie, adevărat chiar în seara de Anul nou românesc când ministrul chemasă la masă pe mai mulți membrii ai coloniei române. Parte din invitați sosiseră, când pe la 11 noaptea au sosit 5 automobile cu soldați, conduse de un ofițer arătând ordinul de arestare. Toate împotrivrile au fost zadarnice. Ministrul Diamandi a fost dus încă în noaptea cea în fortăreața St. Petru și Paul. Tot atunci a fost arestat și locot. Craiu, comandorul Drăgănescu și alți membrii ai legațiunei. A doua zi 20 de ministrii ai celorlalte state, sub conducerea ambasadorului american Francis, s'au dus la Lenin și au citit următoarea declarație:

„Subsemnații miniștri ai națiunilor din toată lumea și anume: America, Japonia, Franța, Suedia, Norvegia, Helveția, Belgia, Danemarca, Siam, China, Serbia, Portugalia, Argentina, Grecia, Brasilia, Persia, Spania, Olanda, Italia și Anglia, adânc supărați de arestarea lui Diamandi, ministrul României cer îndată punerea în libertate a ambasadorului Diamandi și a personalului legațiunei.“

Lenin a primit foarte bine pe ambasadori și le-a declarat, că se va sfătui cu comisarii guvernului și va da răspuns. Ambasadorii au stăruit ca consfătuirea să se facă încă în ziua cea, ca Diamandi să nu rămână și a doua noapte în fortăreața Petru și Paul. Lenin a făgăduit și aceasta și după o convorbire de o oră cu comisarii, Diamandi a fost liberat în seară aceia.

Ce zice Troțchi despre războiul cu România? Troțchi ar fi spus într-o sfătuire avută cu un gazetar, că republică (statul) rusesc n'a declarat României războiu, ci a alungat numai pe ministrul român dela Petrograd. Noi purtăm războiu numai împotriva generalilor români și împotriva boerilor, cari au declarat războiu soldaților ruși și așezămintelor noastre iubitoare de popor de pe front. Noi nu ne luptăm cu muncitorii români. Am vrea ca lucrătorii ruși și români din Basarabia să

ajungă la o înțelegere. Vrem să alcătuim un guvern român iubitor de popor, pe care să-l sprijinim cu toate puterile noastre morale și materiale. Pe acest guvern îl vom ajuta apoi cu aurul fondului românesc de rezervă, aflător în Moscova. Față de guvernul român cel vechiu vom fi fără de nici o cruțare. Noi iubim pe democrații (prieteni poporului) români din Rusia, iar pe boieri îi privim de ostatici (ii prindem) dacă nu opresc înaintarea trupelor.

Alungarea ministrului român Diamandi. Gazeta englezească *Times*, spune că un ministru de-al antantei, s'ar fi rugat de Ruși să mai amâne alungarea lui Diamandi din Petrograd, dar Bolșevichii au rămas tari în hotărîrea lor. Ministrul român a fost însoțit de un comisar până la hotarul finlandez, iar în fiecare vagon al trenului se găseau matrozi înarmați.

După-ce Diamandi a scăpat din temnița unde îl vârașeră Rușii, a telegrafiat guvernului său la Jași, că Rușii vor vrea să-l țină și pe el ca ostatic pentru agitatorii bolșevichi dela frontul român, deoarece el a făgăduit în scris când a scăpat din temniță că va mijloci liberarea acestor agitatori. Dar n'a primit nici un răspuns la telegramele sale. Conducerea afacerilor României la Petrograd le-a luat ministrul francez.

A căzut guvernul lui Brătianu. Berlin, 29 Ianuarie. După cât se vestește pe-aici, ministrul președinte român *I. Brătianu* s'ar fi dat mulțămă, și'n locul lui ar fi venit generalul *Averescu*.

O aspră ciocnire de trei zile între Ruși și Români. Bulgarii vestesc din Babadag (nordul Dobrogei) că după lupte scurte între trupe mai mici ruse și române, s'a încins o bătălie mare care durează de trei zile, la sud-vest de Galați, între riurile Siret și Prut, între regimente. Ambele armate luptă cu tunuri și monitoare. Trupele române capătă mereu întăriri noi. Pentru ca soldații dintr'o brigadă rusă să nu cadă în mâinele românilor, au fugit pe ținutul ocupat de trupele germano-bulgare, cu tunuri, mitraliere, etc Restul trupelor ruse, continuă bătălia, în așteptarea de ajutoare.

Apollo Bioscop are pe săptămâna viitoare următorul program: În 6—7 Februar Nick Fantom partea I. În 8—9 Februar Crinul roșu. În 10—11 Căsătorie pe schimb. În 14—15 program cu Psilander. În 16—17 program cu Psilander. În 18—19 program cu Henny Porten.

Casa dela Ierihon. Sub titlul „*Casa dela Ierihon*“ dl *Dr. I. Broșu* a scos de sub tipar o colecție de „*Omii și cuvântări bisericesti*“. În 9 talmăcește rugăciunea „*Tatăl nostru*“, în 18 propovăduiește pe Hristos, iar 6 sunt „din lumea celor ce sunt și au fost“. Frumuseța și bogăția figurilor oratorice, plasticitatea expunerii, ilustrarea învățăturilor religioase-morale cu asemănări din viață și pilde din istorie, limba poetică și neaoșe românească, procură cetitorilor o adevărată elevație și mângâiere sufletească. Rostite fiind cu binecuvântarea fericitului metropolit Ioan Meșianu în catedrala din Sibiu și consultând autorul la compunerea lor oratori dinstinși, preoțimea le poate cetii și folosi cu succes la împlinirea direcțiilor sale învățătoriale și recomanda spre lectură credincioșilor, mai ales între împrejurările actuale, când trebuințele sufletești ale poporului reclamă o îngrijire

deosebită. Se pot procura dela Librăria diecezană din Arad cu prețul de 6 cor. + 70 fil. pentru poștă.

A apărut: „Cultura Creștină“ Nr. 1—1918. revista profesorilor seminariali din Blaj, cu următorul sumar deosebit de bogat și interesant:

Dr. Alexandru Nicolescu: Dar de Crăciun.

P. Gregorie D. Neda: Credința mucenicului. (O pagină din psihologia eroilor crucii: Sf. Apolloniu). (I).

Dr. Alexandru Rusu: Proiectul de lege despre autonomia catolică din Ungaria.

Niculae Flueraș: Religiunea creștină și filozofia socială modernă.

Irina Berinde: Scopul educațiunii.

Insemnări: Alocuția de Crăciun a Sfinției Sale papii Benedict al XV-lea (Redacția).

Cronică: Intronizarea episcopului Gherlei (Redacția). Trei pastorale arhieresti (ar.) Pentru organizarea preoției catolice din Ungaria (ar.) Două sute douăzeci și cinci de milioane pentru confesiunile protestante și pentru izrailiți (r.) La umbra proiectului ministrului Vázsonyi (r.)

Cărți și reviste: Richard F. Clarke—Ioan Crișan, Patimile Domnului (șr.) Ioan Georgescu și Traian A. Pinteru, Călimdarul nostru pe anul 1918 (șr.) „Casa Domnului“ (șr.) Telefon.

Se poate abona din Blaj—Balázsfalva pentru 20 coroane pe an.

Poșta redacției.

Dr. Sever. C. D. — Am primit cele trimise. Te rugăm însă, — din timp în timp, ca unul care poți depăna în dragă voie (?) atâtea visuri largi, în crâncenul surghiun hărăzit celor aleși de vitregia

soartei, — să ne surprinzi și cu vești și luminoase gândiri, scrise cu slovă românească pe înțelesul celor ce așteaptă mare și bogată milă pentru suflet!

D. Iustin Ilieșiu, Blaj. — Pentru poeziile trimise, te asigurăm de toată simpatia noastră. Te primim cu toată inima între muncitorii pentru propășirea neamului, dacă versurile d-tale vor ști să păstreze totdeauna măsura dreaptă și se vor adăpa din izvorul acela bogat de inspirație, ce pornește de acolo, de unde își găsește totdeauna obârșia mireazma pâinei coapte și adierea proaspătă a pământului sășițat de pluguri.

Dior Barbu Petru și Aurel Novac. — „Răvașul din tabăra de prizonieri“, îl păstrăm pentru vremuri mai bune, când ne va fi dată puțința să adunăm toate poeziile populare reușite, într'o carte. Trebuie să spunem însă dela început, că vom fi foarte stricți la judecarea și alegerea lor. Poezia populară, tocmai pentru motivul că atât cei chemați cât și cei cari nu pricep meșteșugul au încercat s'o alcătuiască, este astăzi de-cele mai multeori apăsătoare și lipsită de vlagă. Nu este de ajuns ca să înșiri numai cuvinte cari se potrivesc la urmă, sau cum s'ar zice, cari sună bine din coadă. Voi toți aceia, țărani și ostași, scriitori de „versuri“, cari voiți să vă puneți tot focul inimei voastre în poezii și cântece, pentruca să învățați bine meșteșugul scrisului, citiți mai întâiu mult și bine, toate acele cărți minunate de adevărată și bună poezie populară, publicate de *Alecsandri, Teodorescu și Jarnik-Barseanu*, unde veți găsi adevărate mărgăritare, vrednice de-a vi-le lua de pildă pentru versurile voastre. Cine vrea apoi să se încredințeze că poezia pe care a scris-o este cu adevărat bună, să o schimbe mai întâiu în chipul acela precum vorbesc toți oamenii, fără să se potrivească la urmă, și dacă va vedea că și în forma aceea cuprinde ceva demn de pus sub tipar, să ni-o trimeată nouă . . .

Atunci vom avea mai puține „versuri“ slabe în mesele noastre, și mai multe „poezii“ bune.

D. Teodor Bucurescu, — Comloșul mare. Cugetul d-tale îl găsim drept și cu mult rost pentru vremurile și greutățile cari ne mai așteaptă. Te rugăm și de alte lucruri scrise pe scurt și de interes obștesc.

Se vinde

o vie de 3 jughere mag. în Miniș
(în fața Dealului-lung).

Pentru preț și detaluri a se adresa proprietarului Petru Bătrina în Miniș (Ménés, Arad-m.)

Prăvălia românească de galanterie

I. Gruia

Sibiu, Burgerg. (Str. Ocnei) 6

recomandă Onor. public românesc prăvălia sa de galanterie, jucării și mărunțișuri.

Vânzare en gros și en detai.

Mare asortiment în oglinzi de diferite mărimi, portofele (bughelare), bricege, broșe, mărgelile, inele, tabacheri, port-vizite etc. etc.

Mare depozit de hârtie de scris în toate mărimile și culorile, precum și bogată alegere în hârtii decorative pentru dulapuri.

Rame de fotografii în diferite forme și mărimi!

Toate mărfurile se vând cu prețuri curente la

prăvălia universală

I. GRUIA

Sibiu—Nagyszeben, Str. Ocnei Nr. 6

Dela Administrația „Gazetei Poporului“ se poate comanda următoarea serie:

Tâlcuirea Crezului

sau

Credința creștină

26 predici pentru popor, în care se tâlmăcesc pe înțelesul tuturor învățăturile bisericii noastre creștinești.

Seriea aceasta e tradusă de episcopul Nicodem.

Prețul 3 cor. și 20 fil. cheltuieli cu trimisul.

A ieșit de sub tipar:

Dr. I. Broșu,

Casa dela Jerihon,

Omili și cuvântări bisericesti.

Un volum de predici pe înțelesul tuturor de 270 de pagini. Se poate comanda din Arad, de la librăria diecezană, cu prețul de 6 cor. și porto 70 fil.

Un băiat cu școală românească se primește

ca elev

la tipografia G. Haiser, strada Faurului Nr. 21

Abonați „GAZETA POPORULUI“!

foaie politică și culturală întocmită cu deosebire pentru trebuințele țaranului român dela noi.

Abonamentul costă:

Pe un an . . . . . 15 cor.
Pe o jumătate de an . . . . . 7 cor. 50 fil.
Pe 3 luni . . . . . 4 cor.

Prețul unui număr 30 fil.

Săteni și ostași abonați
„GAZETA POPORULUI“!

Administrația: Dragonerwache 2
(Strada Gușteriții)